

ΜΗΧΑΛΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις και ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΝΕΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΜΠΟΥΤΜ

I

Ὁ κόσμος προβαίνει ταχύτερος ἐν ταῖς εὐανθέσι τρίβοις τοῦ πολιτισμοῦ· και ἐνφ' τούτοις ταχυπορεῖ, ἐξακολουθεῖ ἐν τούτοις νὰ ἐπαγγέλληται διὰ τὸν πόλεμον—τούτῃστί διὰ τὴν μάλλον ἀρίστην προσωποποίησιν τῆς βαρβαρότητος—τὴν αὐτὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸ αὐτὸ σέβας, ὡς ἐν τῷ παρελθόντι. Διὰ τί; Ἀναμφιβόλως διότι τὸ πολεμικὸν αἶσθημα ὁποτελεῖ ὀλοκληρωτικὸν μέρος τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιφανὲν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου μετὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ· ἀναμφιβόλως, διότι τὸ αὐτὸ αἶσθημα, ἀληθῶς ἐνυπάρχον οἰσνεὶ ἐγγενὲς τῇ φύσει, φαίνεται προσδοκῶν μίαν εὐκαιρίαν ὅπως ἐκδηλωθῇ. Ὁ κόσμος πράγματι προώδευσεν, ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν μετέλλαξαν· τὰ ὄπλα μόνον καὶ ὁ τρόπος τοῦ πολεμεῖν μετέλλαξαν. Ὁ Κάιν ἐφόρευσε τὸν ἀδελφόν του Ἀβελ, τῇ βοήθειᾳ βοσάλου. Σήμερον δὲ φρονεῖ μεθὰ ἄλλως πως, ἀλλ' ὅμως καὶ ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον. Τῆς ἀνθρωπότητος μὴ κατακλιεσάσης εἰσέτι τὰ δικαιώματά της, καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μὴ δυνηθέντος εἰσέτι νὰ καταβάλῃ τὰ διαχωρίζοντα τοὺς λαοὺς πικρὰ διατεχνίσματα, τὰ πράγματα δὲν δύνανται ἄλλως νὰ συμβαίνωσιν. Ἡ ἔλλειψις φυσικῆς ἀμοιβαιότητος καὶ ἐμοφροσύνης ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῶσι τὰ ἔθνη, ὡς καὶ τὰ άτομα, κατέστησε τὸν πόλεμον καὶ καθιστᾷ καὶ τοῦτον εἰσέτι τὸν μόνον διαιτητὴν τῶν ἰδίων διαφορῶν. Ἐντεῦθεν κατ' ἀνάγκην ἐπιβάλλεται εἰς ἕκαστον κράτος τοῦ νὰ υποβάλλῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του τὰ δικαιώματά του καὶ τὴν τιμὴν του, ὑπὸ τὴν τήρησιν ἐνόπλου δυνάμεως, αὐτῷ ἀνηκούσης, καὶ διαρκῶς ἐτοίμου εἰς ἐνέργειαν. Ναι, τὸ δίκαιον ἔχει ἀνάγκην τῆς ἰσχύος ὅπως ἐπικρατῇ τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς ἀδικίας, ἐν οἷς κυμαίνεται ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ὁ λαὸς, ὅστις ἤθελεν ἀμελήσει τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐνόπλου ταύτης δυνάμεως, δὲν ἤθελε βραδύνει τοῦ νὰ ἀποβῇ ἀνάξιος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐκπολιτιστικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τῶν Ἑθνῶν, καὶ ὅπερ ἔτι χειρόν, ἤθελεν εἶσθαι ἕρμαιον καὶ σπάρραγμα τῶν ἑαυτοῦ γειτόνων, κατωτέρων πολλάκις ἐν τῇ βαθμίδι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ὄνειροπόλοι τινὲς, ἐνθερμοὶ ὄπαδοὶ τῆς εἰρήνης, διὰ νὰ καταστήσωσι τὸν πόλεμον ἀδύνατον, ἐπικα-

λοῦνται τὴν σύστασιν ὑπερτάτου τινὸς καὶ παγκοσμίου διαιτητικοῦ δικαστηρίου. Ἀξιοῦσιν ἐνὶ λόγῳ ὅπως ἐπιτύχωσι διὰ τῆς διπλωματίας καὶ τοῦ καλάμου, τὰ ζητήματα τὰ ἐπιλυόμενα διὰ τῆς πυρίτιδος καὶ τοῦ σιδήρου. Οὗτοι βεβαίως θέλουσι νὰ ἀπατώσιν ἑαυτοὺς, ὑποκρινόμενοι τὴν ἀλήθειαν. Καθ' ὅσον ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἐκδοθησομένη ὑπὸ τοῦ διαιτητικοῦ τούτου δικαστηρίου ἀπόφασις θὰ ἦτο καὶ ἡ δικαιοσύνη πασῶν, πῶς θὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη κατὰ τοῦ καταδικασθέντος, ἐὰν οὗτος ἀποδυσπετῶν μὴ θελήσῃ νὰ ὑποκύβῃ; Διὰ τῆς βίας! Καὶ τί ἄλλο εἶνε ἡ χρῆσις τῆς ἐνόπλου βίας εἰμὲν ὁ πόλεμος; Ὁ πόλεμος μὲν, ἀλλὰ πάντοτε ὁ πόλεμος; Τὸ ζήτημα ἀπὸ τοῦτο, δὲν εἶνε δυστυχῶς ἐκ τῶν ἐπιλυομένων δι' ἐπιχειρημάτων ἀποκλειστικῶς ἐξαγομένων ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς τάξεως, ἢ ἄλλως εἰπεῖν ἐκ τῆς ἠθικῆς καὶ φιλοσοφικῆς τάξεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸ παντός εἶνε ζήτημα ἀλληλοπροσθενῆς καὶ παγκόσμιον ἀδιαρρήκτως συνδέεται μετὰ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐχθρότητος τῶν λαῶν. Συνδέεται μετὰ τῆς ριζικῆς μεταμορφώσεως τῆς διπλωματίας καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου. Τὸ ζήτημα τοῦτο ὑποθέτει τὴν ὀργάνωσιν κοινωνίας τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, ὅπως διάφορον τῆς σημερινῆς, καὶ πρόοδον σχεδὸν ἀνέφικτον τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει.

Κατὰ συνέπειαν ὁ πόλεμος εἶνε κακὸν συμφυρὲς τῇ ἀνθρωπότητι, ἀλλ' ἀναγκαιὸν κακόν. Τῇ δὲ ἰδέᾳ τοῦ πολέμου στενωτάτα καὶ φυσικώτατα συνδέεται ἡ ἰδέα τοῦ στρατοῦ, ἰδέα ἡ ὁποία εἴπερ τις ἄλλη συγκινεῖ τὰς καρδίας τῶν λαῶν. Ἄλλ' ἔχουσιν ἀνάγκην οἱ λαοὶ στρατῶν διαρκῶν καὶ μονίμων, ἢ δυνάμεθα νὰ εὐχαριστώμεθα ἐκ τῶν λεγομένων στρατῶν, οὐς φιλοδορεῖ ἡμῖν ὁ ἀσθενικὸς ἐγκέφαλος, ὁ πλήρης ἀλαζονείας τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ; Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἦνέ τις ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιωτικὸς, ὅπως εἰζέυρη ὅτι ὅλοι οἱ εἰδικοί στρατιωτικοὶ ἀπασῶν τῶν χωρῶν, καθὼς καὶ ὅλα τὰ διδάγματα τῆς ἀρχαίας καὶ νέας ἱστορίας, ὁμοψήφως ἀποφαίνονται ὑπὲρ τῶν μονίμων στρατῶν. Στρατιαί, δηλονότι ἐνοπλα στίφη, οἰουδήποτε εἶδους, προσκαίρου δὲ ἀσκήσεως, εἶσονται πάντοτε ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ κατώτεραι πρὸς στρατοὺς τακτικοὺς καὶ πειθαρχοῦντας, ἐπὶ μακρὸν ὑποστάτας τὸν ζυγὸν τοῦ στρατιωτικοῦ βίου καὶ ἀναπνεύσαντας ἐπὶ σειρᾶν ἐτῶν τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ στρατῶνος καὶ τὴν αὔραν τῶν στρατοπέδων. Ἐκ στρατιωτῶν, οἵτινες ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας ἡσκήθησαν,

δὲν δύνασθε ποτὲ νὰ ἔχητε ἄνδρας ἐμπείρους καὶ δεξιούς ἐν τῇ χειρίσει ὄπλων, ὡς εἶνε οἱ ἀσκηθέντες, ἐπὶ ἔτη μακρὰ καὶ συνεγῆ. Στρατιῶται, οἵτινες δὲν ὑπήκουσαν τοῖς ἀνωτέροις αὐτῶν εἰμὴ ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας, καὶ κατόπιν ἐπανέστησαν τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πράττειν πᾶν τὸ ἀρέσκον αὐτοῖς, χωρὶς οὐδὲν νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν, δὲν δύναται ποτὲ νὰ περιστέλλωνται διὰ τῆς παρουσίας τῶν ἀνωτέρων αὐτῶν καὶ νὰ ὑπείκωσιν εἰς ταχειαν εὐπειθειαν, καθὼς ἐκείνοι τῶν ὁποίων ἡ διαγωγή καὶ ὁ τρόπος τοῦ ζῆν συνήθως κανονίζεται ὑπὸ τῶν προϊσταμένων των, καὶ οἵτινες ἀπάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των ἐξεγείρονται τῆς κλίνης, ἢ κοιμῶνται, ἀνίστανται ἢ ἐπικάθηνται, κατ' αὐστηράν καὶ σαφῆ διαταγὴν. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ νεωτέρα τακτικὴ τὸ πειθαρχεῖν ἀναγράφει ὡς πρῶτιστον προσὸν τοῦ στρατιώτου. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς πειθαρχίας αἱ ἔνοπλοι στρατιαὶ κατ' ἀνάγκην ἐπίσης ἴστανται εἰς κατωτέραν βαθμίδα τῶν διαρκῶν καὶ μονίμων στρατῶν ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἀσκήσιν, τὴν χρῆσιν καὶ τὸν ἐγχειρισμὸν τῶν ὄπλων. Ἐξ ἄλλου ποῦ θέτετε τὴν ἀντοχὴν ἐκείνην τὴν ἐν τοῖς κόποις; καὶ ἐν ταῖς στερήσεσι, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἔχη εἰς νεοσύλληκτος καὶ τὴν ὁποίαν πάντοτε κατέχει ὁ παλαίστρατος;

Τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ὅλων τῶν αἰῶνων ἐπιμαρτυροῦσι τὴν ἀκαταγώνιστον ὑπεροχὴν τῶν τακτικῶν καὶ πειθαρχούντων στρατῶν ἐπὶ τῶν ἐνόπλων σιπῶν. Καὶ ἵνα μὴ λησμονώμεν τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἡ φάλαγξ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνοιο μετὰ μακρὰν βεβαίως καὶ ζωηρὰν ἀντίστασιν κατενίκησε τὰς ἀνδρείας καὶ καλῶς ἐξησκημένους ἐκείνας στρατίας τῶν πρῶτιστων δημοκρατικῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ αὐτὴ δὲ φάλαγξ κατόπιν ἀνευ πολλῶν κόπων ἐξηφάνισε τὰ ἐκτεθλημένα καὶ κακῶς ἐκγεγυμνασμένα στίφη τῆς εὐρείας περσικῆς αὐτοκρατορίας! Οἱ ρωμαῖοὶ στρατοὶ, καθ' ὧν ὁ Ἄννιβας εἶχε νὰ πολεμήσῃ ἐν Τρεβία, ἐν Θρασιμένη καὶ ἐν Κάνναις, ἦσαν ἔνοπλα στίφη ἀντιτιθέμενα κατὰ τακτικῶν στρατῶν.

Ἀκολουθοῦντες δὲ τὸ ρεῦμα τῶν αἰῶνων καὶ τῆς στρατηγικῆς, θέλομεν ἶδει ὅτι οἱ χρόνοι ἐπαλλάσσουσι μὲν καὶ τὰ ὄπλα τελειοποιούνται, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ μένει πάντοτε ἡ αὐτὴ. Ὅλοι οἱ πόλεμοι Φριδερίκου τοῦ μεγάλου καὶ ὅλοι αἱ ἐκστρατεῖαι τοῦ Ναπολέοντος προσέρχονται ἐπικουροὶ τοῦ ἡμετέρου ἰσχυρισμοῦ, συνηγορούντων ἀπάντων ὑπὲρ τῶν μονίμων στρατῶν. Ὁ Ναπολέων ἀνεφώνει ἐν Βατερλώ: «παλαιὸν μου στρατὸν, ποῦ εἶσαι!» Καὶ ἐσχάτως ἀκόμη κατὰ τὸν τελευταῖον γαλλοπρωσικὸν πόλεμον, ἐν ᾧ ἐξετυλίχθησαν πράγματα ἀπροσδόκητα καὶ ἤτται κολοσσαῖαι, ὁ μόνος γαλλικὸς στρατὸς, ὅστις, κατ' αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν τῶν Πρώσων, παρέσχε μέγιστα πράγματα τοῖς πολεμίοις, ὑπῆρξεν ὁ στρατὸς τοῦ Μέρς, ὁ δικιούμενος ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Βαζαίν, ἡ παλαιὰ δηλονότι αὐτοκρατορικὴ φρουρά. Εἶνε οἱ παλαίστρατοι ἐκείνοι τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, οἵτινες ὑπὸ τὰ τεῖχη τοῦ Μέρς συνεκρότησαν τὰς ἀξιωματικονοεῦτους ἐκείνας μάχας τοῦ Γραβελότ, καθ' ἃς πλεόν τῶν τριάκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν ἔπεσαν νεκροὶ, μάχας λίαν ἐκτιμηθείσας καὶ λίαν θαυμαθείσας ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς στερρότητας τῶν στρατευμάτων ἀδιάφορον ἂν ἢ ἐξ ἐγωϊστικῶν ὑπολογισμῶν προδοτικὴ διαγωγή τοῦ Βαζαίν ἠμαύρωσε κατόπιν τὴν δόξαν τῶν ἀγερῶχων τούτων λεγεῶνων!

Ἐπερκαρῶντως ὅθεν καταφαίνεται, χθὲς καθὼς καὶ σήμερον, ὅτι ἐν τῇ μακρᾷ διαρκείᾳ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀναζητεῖται ἡ στερρότης τῶν στρατῶν. Χθὲς καθὼς

καὶ σήμερον ἐπιζητεῖται ἡ μονιμότης τῶν στρατῶν ὡς εἰς τῶν πρῶτιστων ὄρων τῆς δυνάμεως. Χθὲς καθὼς καὶ σήμερον πυρετωδῶς ἐξοπλίζονται τὰ ἔθνη, καὶ ἐξοπλιζόμενα δὲν παύουσι συζητοῦντα ἐπὶ τῆς μεγάλης ἢ ἥττον μεγάλης θητείας, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἢ ἥττον μικρᾶς θητείας. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου, προσφάτως εἰσέτι μετὰ τὰς καταστροφὰς τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου καὶ τὰ πολυτίμα διδάγματα, ἅτινα οὗτος παρέσχε τῇ Γαλλίᾳ, ὁ Τιέρ, συμφωνοῦντας ἔχων πάντας τοὺς στρατηγούς τῆς Γαλλίας — ἐκτὸς τοῦ ζενεράλ Μπούμ! — συνηγόρει μετ' ἐπιμονῆς ὑπὲρ τῆς ἐπταετοῦς θητείας! Καὶ οὐδεὶς ἐπὶ ταύτῃ ἐξεπλάγη. Διότι τί θέλετε; ἐν τούτῳ ἔγκειται σχεδὸν ζήτημα φυσικῆς ἱστορίας. Ἡ διαρκὴς χρῆσις τῶν ὄπλων ἐπηρεάζει τὰς ἰδιοσυγκρασίας καὶ τοὺς χαρακτήρας, δύναται τις δὲ σχεδὸν νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἀνθρώπων μετατρέπεται πάντοτε τῷ μέτρῳ τῶν ὄπλων. Ἐκείνο ὅπερ κυρίως ἀπετύπωσε τὸν γλυκὸν χαρακτήρα ἐν τῷ προβάτῳ καὶ τὰ αἰμοδιψῆ ἐνστικτὰ ἐν τῇ τίγρει εἶνε ἴσως ὁ διάφορος τρόπος τοῦ ὄπλισμοῦ αὐτῶν. Ὀπλίσατε τοὺς πόδας προβάτου δι' ὄνυχων ἐκ γάλυκος; περικόψατε καὶ ἀνασπάσατε τοὺς ὄνυχας τῆς τίγρεως, καὶ μετὰ πέντε ἢ ἐξ γενεᾶς δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ πλήρης μεταλλαγή! . . .

II

Τοιαῦται εἶσι περίπου αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἰδέαι αἵτινες ὑπὸ στρατιωτικὴν ἔποψιν διέπουσιν ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης. Οὐδόλως ἐπομένως παραδόξον ἂν καὶ ἡμεῖς σπύδωμεν εἰς τὸ ἐξετάσαι ἂν ἀκολουθῶμεν αὐτὰς τὰς ἀρχὰς καὶ αὐτὰς τὰς ἰδέας.

Ἐὰν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης δικαιῶνται νὰ καταγίνωνται πρὸ παντός εἰς τὰ τοῦ στρατοῦ αὐτῶν, καὶ ἂν μεριμνῶσιν εἰς τὸ νὰ ρυθμίζωσι τὰ οἰκονομικὰ αὐτῶν ἁπλῶς καὶ μόνον ὅπως δύναται νὰ παρατάσσωσιν ὅσῳ πλεονας στρατιώτας. Ἐὰν ἔθνος τι σήμερον ζυγίξει ἐν τῇ πλάστιγγι τῆς Εὐρώπης κατὰ λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λογῶν τὰς ὁποίας δύναται νὰ διαθέσῃ, τί ὀφείλομεν πρὸ πάντων ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡμεῖς οἵτινες ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔθνος ἔχομεν ἰσρὰς καὶ σπουδαίας ἀφορμὰς ὅπως ἀγρυπνῶμεν ἀκαταπαύστως ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δυνάμεων; Μεγάλα εἶναι ἐκεῖνα τὰ κράτη ἅτινα οὕτω πως ἐργάζονται, καὶ ἡμεῖς οἱ γίγαντες τῆς ἄλλοτε καὶ νῦν τῆς σήμερον, πρέπει νὰ κλείσωμεν τοὺς ὀφθαλμούς πρὸ τοῦ φωτός, καὶ νὰ σταυρώσωμεν τὰς χεῖρας ἐν νεκρικῇ ἀπραξίᾳ; Ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι εἰσέτι δὲν ἀφικόμεθα εἰς τὸ μακάριον ὄριον τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πόθων· ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ στήσωμεν ἐντὸς τοῦ στενοῦ χώρου, ὃν διέγραψεν ἡμῖν διπλωματία ἀλόγιστος καὶ στενόκαρδος, καὶ ἐν ᾧ χώρῳ κινδυνεύομεν ἐξ ἀσφυξίας νὰ ἀποπνιγῶμεν· εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι οὐδέποτε λαὸς ἔσχε καθήκοντα μᾶλλον ἐπιτακτικὰ, οὐδέποτε ἔθνος μικρὸν μεγαλύτερον ἔσχεν ἔργον νὰ ἐπιτελέσῃ!

Ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος, ἐπισυμβὰς μετὰ τοσοῦτους ἄλλους, μᾶς ἀποδεικνύει μίαν ἐπὶ μᾶλλον φορὰν ὅτι τὸ κράτος τὸ μᾶλλον πεπολιτισμένον δὲν δύναται νὰ ἀποφυγῇ τὸν πόλεμον, ὅταν οὗτος φαίνεται ἀναγκαῖος πρὸς τὴν ὑπάρξιν καὶ τιμὴν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ρωσοτουρκικὸς πόλεμος ἐπῆλθε διὰ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ, πᾶνμα μᾶλλον σημαντικὸν ὅτι δηλονότι ἀπὸ μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ὅταν οὐδὲν προσδοκῶμεν, πλησίον τῶν θυρῶν μας, ὁ σπινθὴρ δῦ,

ναται να ανάψη τὴν θρυαλλίδα τῆς πυρυτιδαποθήκης ταύτης, ἥτις καλεῖται ἀνατολικὸν ζήτημα, καὶ τότε ἰδοὺ ἡμεῖς ἀντιμέτωποι λίαν φοβεροῦ ἐνδεχομένου, κεκλιμένοι νὰ παίξωμεν πρωτεύον πρόσωπον καὶ νὰ ἐξασκήσωμεν νομίμους διεκδικήσεις.

Ἐπράξαμέν τι ὑπ' ὄψιν ἔχοντες παρόμοιον ἐνδεχόμενον, ἢ τί πράττομεν ἤδη; Ἀπαντῶμεν μετὰ θλίψεως μεγίστης: Οὐδὲν! ἢ ἐὰν εἴχομεν πράξει τι, ὁ κακὸς δαίμων, εἰς ὃν ἀπὸ τινος χρόνου ἡ Ἑλλάς ἐνεπιστεύθη τὴν τύχην τῆς, ἐσπυσε νὰ καταστρέψῃ καὶ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο, ὅπερ ἄλλοι μᾶλλον νουνεγχεῖς εἶχον πρὸ αὐτοῦ διαπράξει. Ὁ πολιτευτὴς οὗτος πρὸς δυστυχίαν τοῦ τόπου, φαντάζεται ὅτι εἶναι ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς, ὁ ἀνθρωπος τῆς προνοίας, ὃν ὁ οὐρανὸς ἐν τῇ μεγαλοδωρίᾳ του ἐξαποστέλλει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς βοήθειαν τῶν λαῶν, καὶ ἐν συνόλῳ εἶναι ἡ μάστιξ ἐκείνη τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἄττιλας, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ὁποίου χόρτον οὐδέποτε ἐβλάστησεν! - . . Ἐπειδὴ κομπορριμονεῖ, καὶ ἔχει ἠχηρὰν τὴν φωνήν. Ἐπειδὴ ἔμαθε ἐκ πόσων περίπου στρατιωτῶν συνίσταται ἐν τάγμα ἢ εἰς λόχος. Ἐπειδὴ ἐργάζεται ἐν τῷ μέσῳ τῶν εἰκόνων τῶν ἀγωνιστῶν—ὁποῖα εἰρωνεῖα!—ὑπὸ τὰ κεραυνοδόλα ὄμματα τῶν μεγάλων ἐκείνων ψυχῶν. Ἐπειδὴ περιάγεται εὐθυτενῆς μετὰ κόμπου ἐν τῇ ἀμάξῃ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, φαντάζεται, ὁ μάταιος οὗτος κωμικὸς ἦρωας, ὅτι εἶναι ὁ μόνος, στρατιωτικὸς ὀργανωτὴς τῆς Πατρίδος του καὶ τῆς ἐποχῆς του, ἐνῶ ὁμοιάζει πρὸς τὰ μερικάκια ἐκεῖνα ἅτινα ἀρῆσκονται νὰ βλέπωσι καὶ διατάττωσι τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης των παρατασσομένους μολυβδίνους στρατιώτας, μετὰ τῶν ποικιλομόρφων αὐτῶν στολῶν! Θὰ ἐξερρηγνύετο δέ τις εἰς ἄπλετον γέλωτα ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ νέου τούτου στρατηγῶ Μπούμ, ἐὰν μὴ ἀνελογίζετο τὰς φοβερὰς συνεπειὰς τῆς τσαυτῆς ματαιοφροσύνης καὶ τῆς τσαυτῆς πτωχαλαζοειας.

Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς φερόμενος ἀκρατήτως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν στρατιωτικῶν ἀναμορφώσεων. Οὐδεὶς ἐλησμόνησε μεθ' ὁποῦ ἐπιμόνου πείσματος, πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὑπεστήριξεν ἐνώπιον τοῦ κοινοβουλίου, τὸ περὶ φημον αὐτοῦ νομοσχέδιον τῆς διαιρέσεως τοῦ στρατοῦ, εἰς στρατὸν ὑπηρεσίας καὶ στρατὸν ἐκπαιδεύσεως. Μάτην ὅλοι οἱ εἰδικοὶ ἄνδρες κατεξάνιστανται κατ' αὐτοῦ, ὡς διασειόντος καὶ ἀναιρόντος τοὺς στοιχειωδестέρους νόμους τῆς στρατιωτικῆς τεχνῆς: μάτην δὲ ὁ εἰδημονέστερος ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς, λίαν ἐρρωμένως διεξήγαγεν τότε τὸν ἀγῶνα κατ' αὐτοῦ, ὁ αὐτὸς ὅστις καὶ προχθὲς εἰσέτι ἀπεκάλυψε τὴν φοβερὰν τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ ἀμάθειαν. Μάτην πάντες μετὰ κύρους καὶ δυνάμεως λαλεῦσιν, ὅτι ἐπιχειρεῖ οὕτω τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοῦ, τὴν παραμονὴν μάλιστα ἑλληνοτουρκικῆς κρίσεως. Οὐδὲν τὸν ἀναχαιτίζει: μένει κωφὸς εἰς ὅλας ταύτας τὰς προτροπὰς, καὶ εἰς ὅλας ταύτας τὰς διαμαρτυρήσεις, κατὰ τασοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὴν γνώμην του δὲν ὑφίσταται ζήτημα ἑλληνικὸν οὐδ' εἰς τὸ ἄλφα αὐτοῦ. «Πλέομεν, ἔλεγε τότε, πλησιῆστοι εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς εἰρήνης, καὶ οὐδὲν ἀπολύτως οὐδὲν, ἀπειλεῖ ἡμᾶς. Οὐδὲν νέφος θέλει ἐπισκοτίσει τὸν αἴθριον ὀρίζοντα, ὑπὸ τὸν ὁποῖον σκοποῦμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸ σχέδιον τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν ἀναμορφώσεων!» Κεὶ ἐνῶ ἔθετε καταστρεπτικὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στρατοῦ, ὃν προκάτοχοι κυβερνήσεις μετὰ περισκέψεως καὶ κόπου κατήρτισαν, αἱ μεγάλαι Δυνάμεις ἐπεδίκαζον ἡμῖν, ἐν Βερολίνῳ συνερχόμεναι, ὀλόκληρον τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἡπειρον. Καὶ ἐνῶ προσεκάλου ἡμᾶς καὶ ἐκοινοποιοῦν ἡμῖν τὸ εὐφρόσυρον τοῦτο ἄγγελμα, ὁ νῦν

πρωθυπουργὸς ἐπώλει εἰς δημοπρασίαν τὰ ὑποζύγια τοῦ στρατοῦ, εἰς πλήρη πεισιθρόντος ἀποσύνθεσιν! Χάρις εἰς αὐτὸν ἀπωλέστωμεν μοναδικὴν εὐκαιρίαν ὅπως κατάσχωμεν τότε τὴν Ἡπειροθεσσαλίαν. Καὶ ἐὰν κατηντήσαμεν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 31 Μαρτίου, μόνον καὶ μόνον ὀφείλομεν τὴν ὀδυνερὰν ταύτην ἀποκοπὴν εἰς τὰ ἀποσυνθετικά σχεδιάσματα τοῦ ἐκκέντρου τούτου ἀναμορφωτοῦ. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αὐτὸς οὗτος καταληφθεὶς ὑπὸ τῶν πραγμάτων, ἅτινα εἴτε ἐκ πείσματος, εἴτε ἐκ τυφλώσεως δὲν ἤθελε προηγουμένως νὰ ἀνομολογήσῃ, ἠναγκάσθη νὰ ρίψῃ εἰς τοὺς ἀέρας τὰ χάρτινα αὐτοῦ κατασκευάσματα καὶ νὰ ἀνακηρύξῃ δημοσίᾳ τὴν ἰδίαν πλάνην!

Ἐκτατε ἐπειράθη νέα σχεδιάσματα, ἅτινα πάντα καταπροδίδουσι τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πείσματος ἀμαθείας ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς πράγμασιν. Ὁμοιάζει κατὰ τοῦτο πολὺ πρὸς ὑαλοθέτην, ὅστις κακῶς ἐπιστάμενος τὸ ἴδιον ἔργον, θραύει τὰς ὑάλους, ἃς πρόκειται νὰ θέσῃ. Τὸ ἔθνος πληρώνει διὰ τριακοσίων ἐκατομμυρίων δανείων καὶ διὰ τῆς καταστροφῆς τιμαλφῶν συμφερόντων τὰ ἐξῆδα τῆς τοιαύτης ἀναμορφωτικῆς μανίας!

Σήμερον δὲ ἅπασαι αἱ στρατιωτικαὶ αὐτοῦ γνῶσεις, συνίστανται εἰς τὸ διακρίνεσθαι διὰ σωρείας προβιδιασμῶν. Ἀπὸ ἀναμορφωτοῦ λοιπόν, ἰδοὺ αὐτὸς καταστάς ἀπλοῦς προμηθευτὴς γαλονίων! Ἀφ' ἑτέρου δὲ κατακρίνας πάντοτε τοὺς προβιδιασμοὺς, ἦτο λίαν φυσικὸν ἵνα καὶ ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ δείξῃ τὴν αὐτὴν τερατώδη συνέπειαν, ἥτις τὸν ἐχαρκτήρισεν εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα. Βεβαίως δὲν προτιθέμεθα νὰ ψεξῶμεν ἐνταῦθα τοὺς προβιδιασμοὺς ἐν γένει. Τούναντίον μάλιστα φρονοῦμεν, ὅτι ἀνώτεροι ἀξιοματικοὶ ἑλλείπουσι εἰσέτι παρ' ἡμῖν, καὶ εἶνε ἀναγκαῖον, ἀναπόφευκτον μάλιστα, ἵνα οἱ ἀνώτεροι ἀνυπερθέτως καταλαμβάνωσι τὰς θέσεις τῶν πρεσβυτέρων, ἐκείνων οἵτινες ἕνεκα τῆς ἡλικίας των καὶ τῆς λίαν ἀτελοῦς στρατιωτικῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς, δὲν εἶνε πλέον ἐν καταστάσει νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὰς ἀπαιτήσεις σταδίου, ὅπερ μετὰ τῆς ἠθικῆς αὐτενεργείας συναπαιτεῖ κυρίως καὶ πρὸ πάντων τὴν φυσικὴν δραστηότητα. Ἀλλὰ φρονοῦμεν, ὅτι ἐν τοῖς προσφάτοις ἰδίως προβιδιασμοῖς τῶν ἀνθυπασπιστῶν ὄφειλε νὰ ἦνε μᾶλλον περισκεμμένος καὶ φειδωλὸς, νὰ μὴ ἐπισπεύσῃ δὲ, καὶ νὰ μεριμνήσῃ πρὸ παντός περὶ τοῦ κενοῦ, ὅπερ, συνεπείᾳ τῶν συλλήθδην τούτων προβιδιασμῶν, ἤθελε προέλθει εἰς τὰ κωτώτερα στελέχη, ἐκ τῆς ἑλλείψεως ὑπαξιωματικῶν, εἰς ἣν ἑλλείψιν εἶνε κυρίως καταδεδικασμένος ὁ στρατὸς ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τῆς μονοετοῦς θητείας. Τὰ στελέχη! οἱ ὑπαξιωματικοὶ! ἰδοὺ τὸ φλογερὸν ζήτημα, ἰδοὺ ἡ ἔμμοнос ἐνασχόλησις πάντων τῶν ὀργανωτῶν τοῦ στρατοῦ καὶ ὅμως αὐτὸ τοῦτο οὐδεμιᾶς κρίνεται ἄξιον προσοχῆς ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου αὐτοχειροτανήτου ὀργανωτοῦ.

Ἀπγγεῖλαμεν πρὸ ὀλίγου τὴν λέξιν *θητεία*, καὶ ἐννοεῖται, ὅτι σπεύδομεν νὰ εἴπωμεν λέξεις τινὰς, πλήρεις ὑποκαρδίου ἀλγους καὶ ἀποθαρρύνσεως. Πῶς! ἐνῶ ὅλα τὰ κράτη ἐπιμελοῦνται νὰ αὐξάνωσι τὸν χρόνον τῆς θητείας, ἡμεῖς τὴν ἐλαττώσαμεν εἰς ἐν ἔτος! Ἐὰν ὅλα τὰ πραξικοπήματα κατὰ τῆς δημοσίας ἠθικῆς, κατὰ τῶν κοινῶν συμφερόντων, καὶ κατὰ τῶν θεσμῶν τῆς χώρας δὲν ἤρχουν, τὸ τελευταῖον κτύπημα τὸ κατενεχθὲν κατὰ τοῦ στρατοῦ, διὰ τῆς μονοετοῦς θητείας, ἀρκεῖ αὐτὸ καὶ μόνον ὅπως κρίνωμεν καὶ κατακρίνωμεν τὸν ἀπαίσιον ἄνδρα, τὸν προϊστάμενον τῶν κοινῶν. Ἡ μονοετὴς θητεία—καὶ τίς δὲν τὸ ἐννοεῖ;—εἶνε

ὁ θάνατος τοῦ στρατοῦ, εἶνε ὁ τάφος τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἐλπίδων· ἦνε τὸ προεμελετημένον σχέδιον, ὅπως μεταβληθῶμεν εἰς ομάδας ἐμπόρων καὶ κυβερνῶν. Εἴμεθα εἶνε ἀληθῆς συνειθισμένοι ἤδη νὰ βλέπομεν τὸν νῦν πρωθυπουργὸν ἀσυνειδήτως δημοκοποῦντα εἰς ὅλα τὰ ζωτικὰ ζητήματα τοῦ τόπου. Πλέον ἢ ἀπαξ εἶδομεν αὐτὸν παίζοντα ἐπὶ σκοπῷ προσωπικοῦ συμφέροντος, μετὰ τῶν ἱερωτέρων πραγμάτων. Ἄλλ' ὁμολογοῦμεν μετὰ παρρησίας, ὅτι ἐδιστάζομεν νὰ τὸν θεωρήσωμεν ἱκανὸν εἰς τὸ νὰ δημοκοπήσῃ καὶ ἐν τῷ ἱερωτάτῳ τῶν ζητημάτων, ὅπως κατακτήσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ ἄφρονος πλήθους. Ἐδιστάζομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὸ τῆς ἐξουσίας θέληγτρον, ἤθελεν ἐπὶ τοσοῦτον συγκρούσῃ εἰς αὐτὸν τὴν εἰκόνα τῆς Πατρίδος. Τὸ δὲ χερίστον τῶν ἀποτελεσμάτων εἶνε, ὅτι οὐδεὶς ἴσως ἄλλος πολιτευτὴς θέλει ἀποτολμησῆαι, ἐπὶ θυσίᾳ τῆς ἰδίας δημοτικότητος, τοῦ νὰ ἐπαναγάγῃ τὰ τοῦ στρατοῦ εἰς σωτήριον καὶ ἐθνικὴν ὁδόν. . .

Τὸ καθ' ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐκρίθη ἤδη, ὡς δ' ἔλεγεν ὁ ποιητής.

. L' obscurité le voile

Et c' est un simple ver qui u' a rien d' une étile!

Ἐάν δ' ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἤθελέ τις ἀναμνησθῆ τῶν λόγων του, μετὰ τῶν ἐλευθέρων αὐτῶν συνεπειῶν, τοῦτο θὰ εἶνε βεβαίως ἵνα καταχύσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τῆς μνήμης του πλήμμυραν ὀργῆς καὶ ἀναθεμάτων! Διότι προφανῶς οὐδεὶς ἐστὶ μετὰξὺ ἡμῶν, ὅστις ὡς Ἐλλην, νὰ μὴ ἔχῃ συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς του, καὶ οὐδεὶς ὅστις νὰ μὴ ἦνε πεπεισμένος, ὅτι προορισμὸν δὲν ἔχομεν νὰ σηπώμεθα ἐν τῇ ναχηλεῖ ἀπραξίᾳ τοῦ θυσουρισμοῦ, ἢ ἐν τῇ νάρκῃ καὶ ἐν τῇ ἀπόψει ἀμυντικοῦ πολέμου, ἀλλ' ἐν τῇ δραστηρίᾳ ὀργανώσῃ, ἐν τῇ κραταιᾷ προπαρασκευῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ πυρὶ ἐπιθετικοῦ πολέμου. Ναι, οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἐξωθεν προσβολῶν φοβοῦμεθα, διότι τίς εἶνε ὁ λέων ὅστις ποτὲ κατέγινε εἰς τὸ νὰ καταπολεμήσῃ τὰ ἐντομα; Ἡ Εὐρώπη δὲν παρίσταται πάντοτε ἐγγυητὴς τῆς ἡμετέρας ἀκεραιότητος, ἐνδιαφερομένη ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν; Ἄλλ' ἢ ἐπιθυμία μας τάχα εἶνε νὰ ἀρκώμεθα εἰς τὴν ἐνεστώσαν τύχην, καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐξακολουθώμεν μένοντες ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν ἐντόμων; Συνεπληρώσαμεν ἄρα ἤδη τὰ τῆς ἡμετέρας τύχης, καὶ οὐδὲν πλέον ἐναπομένει ἡμῖν, ὅπως ὀρώμεν πέραν τῶν ἡμετέρων συνόρων;

Ἄς γνωσθῇ λοιπὸν καλῶς. Στρατὸν βεβαίως δὲν ἔχομεν πλέον, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχομεν τοιοῦτον διὰ τῆς μονοετοῦς θητείας. Ἐξακολουθοῦμεν ὅμως ἔχοντες παχὺν προϋπολογισμὸν καὶ ἀδρότάτας δαπάνας. Ἡ ἀπατάσθε, κύριε πρωθυπουργέ, καὶ ἢ πλὴν σας στοιχίζει πολλὰ ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια ὁ τόπος πλέον ἀδυνατεῖ νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἡμῶν μαθητείαν. Ἡ μᾶς ἀπατάτε, διὰ νὰ σας ἀφήσωμεν ἀνενοχλήτους εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἄλλων σχεδίων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ὦσι χρηματιστικά, τὰ ὅποια ὅμως δὲν εἶνε καὶ πατριωτικά! Καὶ τότε ὁ τόπος ὀφείλει ἐνεργητικῶς νὰ σας ἀφαιρήσῃ τὸ πολυδάπανον τοῦτο ἐλαττήριον τῆς δημοκρατίας σας, καὶ τὴν ἐλευθερίαν συνάμα τοῦ νὰ εἰρωνεύσθε τὴν εὐθνη αὐτοῦ εὐπιστίαν.

Λέγομεν ὅτι εἴμεθα ἐλεύθεροι καὶ πολλάκις μεγαληγοροῦμεν ἐπὶ τούτῳ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἐδινεῖσθημεν πολλὰ ἀπὸ τῶν ξένων, χωρὶς νὰ κατανοήσωμεν ἐπακριβῶς τοὺς θεσμούς οὓς εἰκὴ ἐνημερώσαμεν τῇ γῶρᾳ. Στεροῦμεθα ὅμως οὐσιωδεδστάτου καθ' ἡμᾶς. Δὲν ἔχομεν δηλονότι ἀληθῆς πολιτικὸν φρόνημα, τὴν δύναμιν εἰς τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι τὰ δημοτικὰ τεχνάσματα, καὶ τὴν ἀμείλικτον αὐστηρότητα ἐν τῇ κρίσει. Ἐνὶ λόγῳ, ἐλλείπει ἀφ' ἡμῶν ἢ πολιτικὴ ἀνατροφὴ. Τὸ θέαμα ἐπαληθῶς ὅπερ ἀπὸ τυγος χρόνου ἐκτυλίσ-

σεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, οὐδόλιος εἶναι κολακευτικὸν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν νοσηροσύνην. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι θὰ ἤδύνατο νὰ πιστευθῇ ὅτι ἄνθρωπος, ὅστις ἐπὶ πλήθους ζωτικῶν ζητημάτων, ἤδυνήθη νὰ ἀπατηθῇ εἴτε ἐξ ἀμαθείας, εἴτε ἐκ κουφότητος, ἢ ἤθελθε ἐκ προθέσεως νὰ ἀπατήσῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος δύναται νὰ ἔχῃ εἰσέτι τὴν ἐλευθερίαν νὰ παρίσταται ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, τὴν ἐπαύριον μάλιστα τῆς ἀπάτης του, τὴν ἐπαύριον τῶν ἑαυτοῦ ἀτασθαλιῶν καὶ ἀχρησιότητων!

Ποῦ λοιπὸν εἶναι παρ' ἡμῖν ἢ κραυγὴ τῆς δημοσίας παρατηρήσεως, ἢ αὐθόρμητος καὶ νικηφόρος ἐκείνη κραυγὴ τῆς δημῶδους ἀγανακτήσεως; Ὡς τὴν ἀκούσωμεν τάχα τὴν κραυγὴν ἐκείνην, ἢ εἴμεθα καταδεδικασμένοι νὰ τηκώμεθα ἐν τῷ μαρασμῷ, ἐν τῇ ἀφῶνῃ καὶ δουλῶφρονι καταλήψῃ τοῦ πρώτου τυχόντος ἀγύρτου, ὅστις θὰ θέλῃ νὰ μᾶς σύρῃ ὀπισθεν τοῦ ἄρματός του;

Ἄς μὴ ἀπατώμεθα! Ἐάν ἢ Ἐλλὰς ἐξακολουθῇ ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς πρὸ πάντων πράγμασι, τὸ διεφθαρμένον καὶ διαλυτικὸν σύστημα, τὸ ἐγκαινισθὲν ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἤδη ζητήματα ὑπὸ τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ, δὲν ὑπάρχει πλέον ἐθνικὴ σημαία. Μάτην θέλετε ζητήσῃ τὴν σημαίαν ταύτην, τῆς ὁποίας αἱ κυματίζουσαι πτυχαί, πρέπει πάντοτε νὰ ἀναπετάννυνται πρὸ τῶν ὀμμάτων ἄλλων ἀδελφῶν, τὴν σημαίαν ταύτην ἐν ἣ ἅς Ἕλληνας ἀρέσκειται νὰ διαβλέπῃ τὴν εἰκόνα τῆς Πατρίδος του καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐλπίδων του!

Εὐρώτας

ΒΟΥΛΗ

Σάββατον—5 Μαρτίου

Τὸ Σάββατον πάντοτε αἱ συζητήσεις ἔχουσιν ἐορτάσιμον ὄψιν ἐορτάσιμον λέγω, διότι μερικαὶ ἐπερωτήσεις παραγούσι φαιδρότητα παρηγύρεως ἐπὶ τῶν ἀκροωμένων ἀποτινων Σαββάτων τὴν θέσιν τῶν ἐπερωτήσεων κατέχει τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα. Πρὸ πολλοῦ, λεχθέντων ὅσα ἴτο δυνατόν νὰ λεχθῶσιν, ἢ ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως ἐξηντήθη ἄλλὰ πρωτοστατοῦσιν αὐτοῦ, οἱ ζῶντες βουλευταὶ κκ. Ταρπάζης καὶ Ζυγομαλάς, ὁ μὲν ἐξ ἰδιαίτερου τοπικοῦ συμφέροντος, ὁ δὲ ἐξ ὑψηλοτέρου φιλελευθέρου αἰσθήματος· καὶ οἱ κύριοι οὗτοι, οἱ τῶν δικαιωμάτων τῶν χωρικῶν ὑπερμαχοῦντες καὶ δι' ἐξορκισμῶν καὶ καταρῶν καὶ παντοίων ρητορικῶν σχημάτων προσπαθοῦντες νὰ παραστήσωσι τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν βδελυρωτέραν ὄψιν, οἱ κύριοι οὗτοι κρίνουσι καλὸν νὰ διαιωρίζωσι τὴν συζήτησιν, δις καὶ τρίς ἀρχήθεν διὰ μακρῶν ἀγορεύσαντες, καὶ ἤδη καταχινόμενοι ἐπιμελῶς εἰς τὸ ἐπαναλαμβάνειν καὶ ρευστοποιεῖν τὰ λεχθέντα, ὡς παιδία τὰ ὅποια χύνουσι νερὸν εἰς τὸν καφέ των διὰ νὰ γίνῃ περισσότερος.

*

Καὶ δὲν εἶνε τοῦτο μόνον ὁ εἰς ἐκ τῆς διαόδου μετῆλθε σήμερον παράδοξον λογικὴν φρονῶν ὅτι τὸ ἀντιπολιτεύεσθαι δὲν εἶνε μέσον, δι' οὗ προσηκτικώτερον ρυθμίζεται ἢ πορεία τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ σκοπὸς, κωφός, τυφλός καὶ ἀμείλικτος πρὸς πᾶσαν κυβερνητικὴν πράξιν φρονῶν, συ-